(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆ ಸದಾ ಕಾಲವಲ್ಲೂ ಕನ್ನಡದ ಜೊತೆಗೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೋ ಏನೋ ಎನ್ನುವ ಶಂಕೆ ನಮಗೆ ಬಂದಿದೆ. "English to be continued to be used for official purposes until the Government otherwise directs." ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇಂಗ್ಲೀಷು ಸದಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಇದು ತಪ್ಪಬೇಕು. ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೋ ಅಂಥಾಕಡೆ ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು ಎಲ್ಲಾಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಾದರೆ ಈ ಮಸೂದೆಯ ಸಾಧನೆ ಖಂಡಿತಾ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ನು ಪರದೇಶಗಳ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ತಪ್ಪು. ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಅಬ್ಜೆಕ್ಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ರೀಜನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡವನ್ನು ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೊಪ್ಪಿಸಲು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇಮಿಸಿದ್ದರು, ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು. ಆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಏನಿದೆಯೆಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ 7 ವರ್ಷಗಳ ಅನಂತರ ಈ ಮಸೂದೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದೆ. ಕನ್ನಡವನ್ನು ರಾಜ್ಯಭಾಷೆಯಾಗಿ ಮಾಡುವ ಸಾಧನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಆಗಬೇಕು. ಅದನ್ನು ವಿಳಂಬ ಮಾಡಬಾರದು. ಇಂಗ್ಲೀಷಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಡುವ ಲಮಿಟೆಡ್ ಸ್ಕೋಪನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಹಿಂದಿಯು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಕೂಗು ಇದೆ. ಅದು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯಾಗತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದುವವರೆಗೂ ಯಾವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ಬರಬೇಕೋ ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಿಗಿಂತ ನಾವು ಹಿಂದೆಬೀಳತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಬರಬಾರದು. ಇಂಗ್ಲೀಷಿಗೆ ಲಮಿಟೆಡ್ ಸ್ಕೋಪನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೂಡ ಇಪ್ಪೊತ್ತು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ರಾಜ್ಯಭಾಷೆಯಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಈ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಿಸಿ, ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಮಸೂದೆಯ ಕಲಮುಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಮಸೂದೆಗೆ ನನ್ನ ಸಮರ್ಥನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Leader of the opposition may now make a statement.

PRESS REPORT *re*: Levy of Land Revenue Surcharge and Sharavathi Project—Statement.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರಲ್ಲಿ ನಾನು ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಆ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳು ಪ್ರೆಸ್ಸಿಗೂ ಬಂದಿವೆ. ಒಂದು ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸರ್‌ಧಾರ್ಜಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ. ಮತ್ತೊಂದು ಶರಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ. ಈ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI (Afzalpur).—I rise to a point of order. A Minister is only entitled to make any explanation under the Rules of Procedure. Under what rules the statement is made by the Hon'ble Leader of the Opposition, I cannot understand.

Sri S. SIVAPPA.—I want to make it clear that when I and my friends met the Chief Minister in his Chambers, he clarified certain difficulties regarding survey and settlement that would come into effect very shortly and he also stated that he was very serious about implementing the scheme and that in the meanwhile, if it was necessary to do away with the surcharge, he would consider it very sympathetically. He has given that assurance. Also regarding Sharavathi, the Chief Minister said that he was giving the most serious consideration to refer it to a judicial enquiry. That is all the statement I am making.

Mr. SPEAKER.—Now, I will deal with the point of order. What has the Hon'ble Member got to say in support of it either by way of precedent or rule which he invokes ?

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—Under the rules, a statement can be made only by Ministers and not by individual members.

Mr. SPEAKER.—The point was raised in the morning. I wanted to know exactly what the correct position was.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—That also has to be done under the rules.

Mr. SPEAKER.—If the Hon'ble Member was not present when I called upon the Leader of the Opposition, it cannot be helped. Under which rule does the Hon'ble Member suggest that the Speaker is prevented from calling upon any member to make a statement ?

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—If the House allows the relaxation of rules, then it can be done, as far as my knowledge goes.

Mr. SPEAKER.—The knowledge of the Hon'ble Member is very vast. If there are no rules, all residuary powers are with the Speaker. I need not even relax the rules. I wanted to know whether he had got any specific rule with regard to the point raised by him.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—If the rules are silent on a particular point, then alone the Speaker has got residuary power to allow such a statement to be made. Otherwise every member might take an pportunity to make such a statement.

Mr. SPEAKER.—Not unless I have called upon him to do so. That is exactly what has happened here.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—My objection is that no statement can be made by any member.

Mr. SPEAKER.—I called upon him, with regard to the point that was raised, to state what he had got to say in the matter.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—If it is through a motion it is allright.

Mr. SPEAKER.—I believe that members are aware that certain time allocation has been done through what is called the 'usual channel' *i.e.*, the whips of the party of persons who can co-ordinate this sort of thing. I suppose every member of the respective parties or groups knows it. So, shall not I fix a time-limit ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ನ್ಯಾಮಿ, ಈ ರಾಜ ಭಾಷೆ ಮನೂದೆ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಈ ಮನೂದೆಯ ಚರ್ಚೆಗೆ ಕಾಲಮಿತಿ ಹಾಕುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—I was asked to point out the specific provision.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member is doing so after the bus has left.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.— Rule 306 reads thus :

"A statement may be made by a Minister on a matter of public importance with the consent of the Speaker, but no question shall be asked at the time the statement is made."

Then, about the residuary powers, rule 325 provides :

"All matters not specifically provided for in these rules and all questions relating to the detailed working of these rules shall be regulated in such manner as the Speaker may from time to time direct."

Mr. SPEAKER.—Would the Hon'ble Member like to have a little more study of it ? I will take it up tomorrow if he would like it.

MYSORE OFFICIAL LANGUAGE BILL, 1963.

(Motion to consider—debate continued.)

†ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ (ಸಿರಾ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಈ ರಾಜ ಭಾಷೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಆತ್ಮೀಯ, ಅನಮಾಧಾನಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ರಾಜಭಾಷೆ ಎನ್ನುವುದು ಸರಿಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಧೇಯಕ ಎಂದು ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಬರೆದವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಗಂಧ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಮೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎ. ಗೌಡ.—ಅಫೀಷಿಯಲ್ ಲ್ಯಾಂಗ್ವೇಜ್ ಎಂಬುದು ರಾಜ ಭಾಷೆ ಎಂದು ಆಗುತ್ತದೆಯೆ ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ನಾವು ಎಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂದರೆ ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು, ಕನ್ನಡಾಂಬೆಯ ಪುತ್ರರು, ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ್ಗೆ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಅರಿತುಕೊಂಡು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿರುವಾಗ್ಗೆ ಈ ಮಸೂದೆಯಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member will come to the point and speak on the Bill.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಕನ್ನಡವು ರಾಜ್ಯಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕು ; ಕಾನೂನು ಕಟ್ಟಳೆಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿರಬೇಕು; ಜನರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಯಾರದೂ ವಾದವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ತಕರಾರು ಇದೆ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ, ತಮಿಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಮಿಳು, ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ತೆಲುಗು, ಒರಿಸ್ಸಾನಲ್ಲಿ ಒರಿಸ್ಸಾ ಭಾಷೆ, ಬಿಹಾರ, ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಭಾಷೆ, ಪಂಜಾಬಿನಲ್ಲಿ ಪಂಜಾಬೀ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಆಯಿತು. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಅರಿತವನು ಮದ್ರಾಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದರೆ ಏನು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ ? ತಮಿಳು ಮಾತನಾಡುವವನು ಕನ್ನಡ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಂದು ತಮಿಳನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಏನು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ ? ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಜನತೆಯನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ಹಿಂದೀ ಕಲಿಯಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಒಂದು ಭಾಷೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ಸ್ಥಾನಮಾನಕೊಟ್ಟು ಈ ರಾಜಭಾಷೆಯ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವವರು ಬೇರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಏನು